

Laki sähköisen viestinnän palveluista HE 98/2020

Liikenne- ja viestintävaliokunta 11.9.2020

FiComin jäsenyhtiöt

FiComin pääviestit

- **Esityksen valmisteluvaiheessa yhtenä tavoitteena oli Suomi-lisien poistaminen. Esitys pitää sisällään direktiiveistä riippumatonta kansallista lisäsäätelyä, eikä aiempaa kansallista säätelyä ole kevennetty.**
- **Ehdotus, joka koskee paikallisen yleisen teletoiminnan harjoittamista ilman toimilupaa (6 §), on uutta ja aiemmasta poikkeavaa kansallista säätelyä. Yleisen teletoiminnan harjoittamisen tulisi olla aina toimiluvanvaraista.**
- **Yritysnumeroiden hintasäätelyä koskeva ehdotus on poikkeuksellinen, ja se voi muodostua kuluttajille epäedulliseksi, joten se tulisi poistaa.**
- **Kupariverkon poistaminen tai korvaaminen tulee voida tapahtua teknologianeutraalisti ja pienet hankkeet tulee jättää soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi FiCom pyytää valiokuntaa ottamaan kantaa siihen, voiko liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) velvoittaa päätöksellään tai antamallaan määräyksellä kieltää kupariverkon purkamisen?**
- **Yleispalvelun yhteysnopeutta koskeva 150 prosentin nosto ei vastaa tarkoituksenmukaista yhteysnopeutta koskevan selvityksen lopputulosta. Ehdotetun nopeuden noston kustannusvaikutus olisi toteutuessaan kymmeniä miljoonia euroja, ja se edellyttäisi korvausten kustantamista valtion varoista. Yhteysnopeutta ja sitä koskevia laatuvaatimuksia tulee keventää sekä soveltamisala rajata koskemaan vain kuluttajia.**
- **Suodattamista koskevan 185 §:n määräyksen soveltamisala on hyvin ongelmallinen, ja siihen mahtuu laaja joukko rikosnimikkeitä, joten soveltamisalan rajaaminen tulee muuttaa vain tiettyjä rikoksia koskevaksi. Säätelyn nojalla annettavien määräysten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia.**
- **Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettäviä laitteita koskeva säätely on uutta ja sen taannehtivuuden takia erittäin merkittävää teleyrityksille. Olemassa olevan verkkolaitteen poistaminen tulisi olla sallittua ainoastaan hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa. Teleyrityksellä tulee olla oikeus saada täysi korvaus taloudellisista menetyksistä, jos laite on viranomaisen määräyksellä poistettava verkosta.**

Taajuudet

- Suomessa käytetään suhteellisesti eniten mobiilidataa maailmassa. Tämä kertoo siitä, että verkkojen kattavuus, laatu ja mobiilipalvelujen saatavuus ovat erinomaisella tasolla ja palveluiden hinnoittelu on erittäin asiakasystävällistä.
- Paikallisen yleisen teletoiminnan harjoittamista ilman toimilupaa (6 §), on uutta ja aiemmasta poikkeavaa kansallista sääntelyä. Yleisen teletoiminnan harjoittamisen tulisi olla aina toimiluvanvaraista.
- Keskeisimmät langattoman laajakaistan taajuudet ja toimiluvat on tarpeellista osoittaa yleistä teletoimintaa harjoittaville kaupallisille toimijoille.

Valtakunnalliset yritysnumerot (65 §)

- FiCom esittää tämän kansallisen lisäsäännöksen poistamista.
- Tosin kuin HE:ssä esitetään, soittaminen yritysnumeroon on samanhintaista tai lähes sama riippumatta siitä soitetaanko kiinteästä vai matkapuhelinliittymästä
- Ehdotetun muutoksen vaikutus kuluttajalle on hyvin vähäinen, 10 minuutin asiointipuhelun hinta muuttuisi keskimääräisellä verollisella nykyhintatasolla hieman alle kahdesta eurosta hieman alle euroon.
- Sen sijaan vaikutukset voivat kuitenkin olla huomattavat palveluiden saatavuudelle. Yritysnúmeroista tarjotaan mm. yleistä neuvontaa ja vaihdepalveluita.
- Esityksen seurauksena voi aiheutua, että puhelinasiointipalvelu siirtyy lisämaksullisiin palvelunumeroihin, soittamisen estot lisääntyvät sekä puhelinpalvelun saatavuuden yleinen vähentyminen -> esitys kääntyy heikommassa asemassa olevia kuluttajia ja sen tavoitteita vastaan

Kupariverkon purkaminen/uusiminen (81 c §)

- Yrityksen poistaessa tai korvattaessa vanhaa kupariverkkoa tulisi sen tehdä ilmoitus kuusi kuukautta ennen aiottua toimenpidettä Liikenne- ja viestintävirastolle.
- FiCom esittää säännöksen täydentämistä ilmoituskynnyksellä, joka rajaisi pienet hankkeet ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Rajaus voisi perustua tosiasialliseen tilaajamäärään ja/tai verkon pituuteen.
- FiCom pyytää valiokuntaa ottamaan kantaa siihen, voiko liikenne- ja viestintävirasto velvoittaa päätöksellään tai antamallaan määräyksellä kieltää kupariverkon purkamisen? Jos voisi päätöksellään tai määräyksellään velvoittaa säilyttämään kupariverkon, kyse olisi käytännössä pakkoinvestoinnista. Miten perustuslain omaisuudensuoja (15.1 §) suhtautuu tällaiseen tilanteeseen?
- Tarkoituksenmukaisinta olisi tilanne, jossa vanhoja kupariverkkoja olisi mahdollista purkaa sitä mukaa, kun ne vikaantuvat korjauskelvottomiksi tai kohtuuttomien korjauskustannuksen takia.

Yleispalvelu

- Yleispalvelu-internetyhteyden nopeutta ehdotetaan nostettavaksi 150 prosentilla nykyisestä 2 Mbit/s -nopeudesta 5 Mbit/s-nopeuteen. Esityksen valmisteluvaiheessa teetetyt selvitykset eivät tue nopeuden nostoa. Esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston selvityksen mukaan direktiivin edellyttämät palvelut on toteutettavissa nykyisellä yleispalvelunopeudella.
- Yleispalvelun tarkoitus: se on viimesijainen turvaverkko ja saatavuuden takaaja, mikäli tarjolla ei ole markkinaehtoisia ratkaisuja. Lisäksi teledirektiivin yhtenä lähtökohtana on, että yleispalveluvelvoitetta ei tulisi käyttää verkkoinvestointien edistämisen välineenä.
- Ehdotetun nopeuden noston kustannusvaikutus olisi toteutuessaan kymmeniä miljoonia euroja, ja se edellyttäisi korvausten kustantamista valtion varoista. Yhteysnopeutta ja sitä koskevia laatuvaatimuksia tulee keventää sekä soveltamisala rajata koskemaan vain kuluttajia.

Tiedon saannin estoa koskeva määräys (185 §)

- Säännöksen 2 mom. ehdotetaan muutettavaksi siten, että tiedon saannin estoa koskeva määräys voitaisiin tietyin edellytyksin kohdistaa myös tietoa välittävään teleyritykseen eli kyse on niin sanotusta verkkosivun blokkauksesta.
- Ehdotetun määräyksen soveltamisala on liian laava: se sisältää kaikki rikokset, joista ankarin säädetty rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta, joihin sisältyy laaja joukko yhteiskunnallisesti arvioituna vähemmän vakavia rikosnimikkeitä esim. Etelämanneralueen mineraaliesiintymään kajoaminen tai kokouksen estäminen.
- FiCom ehdottaa, että säännöksen soveltamisala tulisi rajata koskemaan vain terrorismiin ja lasten hyväksikäyttöä sisältävään aineistoon liittyviin rikoksiin sekä törkeisiin petoksiin ja tietoverkkorikoksiin, joiden estosta ja teknisestä toteutuksesta lainvalmistelussa on keskusteltu.
- Vastaavalla tavalla on säädetty mm. lain 184 §:ssä ja myös perustuslakivaliokunta on korostanut sääntelyn täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden merkitystä.

Viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävät laitteet (244 a §)

- Esityksen mukaan viestintäverkkolaitetta ei saisi käyttää yleisen viestintäverkon kriittisissä osissa, jos olisi painavia perusteita epäillä, että laite vaarantaisi kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta. Liikenne- ja viestintävirasto voisi velvoittaa poistamaan viestintäverkkolaitteen verkon kriittisistä osista.
- Sääntely on uutta ja sen taannehtivuuden takia erittäin merkittävää teleyrityksille. Olemassa olevan verkkolaitteen poistaminen tulisi olla sallittua ainoastaan hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa
- FiCom esittää pykälään seuraavia muutoksia:

Viestintäverkkolaitetta ei saa käyttää yleisen viestintäverkon kriittisissä osissa, jos on painavia perusteita epäillä, että laitteen käyttäminen vaarantaisi *ilmeisesti* kansallista turvallisuutta tai maanpuolustusta. Viestintäverkon kriittisenä osana pidetään toimintoja ja toimenpiteitä, joiden avulla hallitaan ja ohjataan keskeisellä tavalla verkkoa ja siellä kulkevaa liikennettä. *Kriittisenä osana ei pidetä kiinteän verkon liityntäverkkoa ja matkaviestinverkon radioliityntäverkkoa.*

Korvaus poistettavaksi määrätyistä viestintäverkkolaitteista (301 a §)

- Jos teleyritys joutuu poistamaan laitteita verkon kriittisistä osista viranomaisen päätöksellä, yritys on oikeutettu täyteen korvaukseen taloudellista menetyksistä.
- Taloudelliset menetykset tulee korvata myös lain voimaantulon jälkeistä aikaa, koska verkon omistajalla ei ole ennen investointipäätöstään painavia perusteita epäillä laitteiden käyttämisen vaarantavan kansallista turvallisuutta, esim kansainvälisten suhteiden osalta taikka laite on voinut olla Traficomien määräyksen mukainen sen investointihetkellä, mutta ei enää sen jälkeen annetun uuden, muutetun määräyksen nojalla.

FiCom esittää säännöstä muutettavaksi seuraavasti:

- Viestintäverkon omistajalla tai muulla haltijalla on oikeus saada valtion varoista täysi korvaus 244 a §:n nojalla *annetun määräyksen* poistettavaksi määrätystä vuoksi *aiheutuvista taloudellisista menetyksistä* viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaitte on otettu käyttöön ennen lain voimaantuloa. Korvauksen perusteena ovat viestintäverkkolaitteen poistamisesta ja korvaamisesta aiheutuneet tosiasialliset kustannukset ja muut taloudelliset menetykset. Viestintäverkon omistajan tai muun haltijan on huolehdittava siitä, että laitteen poistamisesta ja korvaamisesta aiheutuvat kulut jäävät mahdollisimman pieniksi. Korvaamisesta päättää Liikenne- ja viestintävirasto. Korvausta koskeva päätös on annettava samassa yhteydessä kuin 244 a §:n mukainen poistomääräys tai viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä.
- ~~Edellä 1 momentissa tarkoitetun korvauksen voi saada myös lain voimaantulon jälkeen käyttöön otetusta viestintäverkkolaitteesta, jos viestintäverkkolaitetta koskevan poisto-määräyksen taustalla on sellainen merkittävä ja olennainen olosuhteiden muutos tai muu syy, jota viestintäverkon omistaja tai muu haltija ei ole voinut kohtuudella ennakoida.~~